

Interessant nova: se m'és anunciada la constitució d'una societat d'artistes joves en la nostra ciutat. Enhorabona sigui.

Només els *homes de poca fe*, els qui necessiten d'una exterior conformitat general per a remei i compensació de la inseguretats interna, els qui, en una paraula, dubten de l'ideal que professen, poden espantar-se per la diversificació, separació i fins hostilitat entre els qui treballen per a assolir-lo. —Per un anhel indomtable de perfecció són mogudes les ànimes joves i generoses; un descontent de lo consumat les empeny constantment a rebeldia; un aspre desig de sinceritat les obliga a publicar-la, aquesta rebeldia; a llançar als quatre vents el *non serviam*, a cercar el germà, entre les multituds confoses, per a ubriagar-se amb ell de vi de pressentiment i estrènyer-li la mà en una ferma encaixada d'aliança.

Cal, doncs, que els devots sincers de l'art s'alcin els cors a l'anunci de que uns quants novadors joves, als que la dispersió i l'isolament feien romandre ineptes per lo que podríem anomenar—amb un somriure—*obra de defensa i d'evangelització*, cobren ara, juntant-se en organització social, forces i ardiment per a la batalla... Que la batalla vinga; que vents de tempestat remoguin la nostra prou i massa endormida atmosfera; que noves heretgies ens instaurin en la Inquietud: això ens toca desitjar a nosaltres.

Perquè, en la sagrada ascensió de l'home, sols la Inquietud sap esperonar-lo... Reposin en bona hora les ànimes mortes en vida. Mes vosaltres, artistes, ànimes de neguit, lluitadors d'ideal, torturats un dia i consolats l'endemà per la presència de l'Infinit dintre vostre i en les coses, caldrà que

us saludeu l'un a l'altre amb aquesta benhaurança: *Benaurats els inquietos, perquè ells hauran la pau perdurable!*... Odieu als doctors qui us prediquin aquest escarni que se'n diu *la tranquil·litat de consciència*. No! No la vulleu³⁰ per a vosaltres la consciència tranquil·la del filistí adipós, el limfàtic contentament del senyor Ignasi i la senyora Pona; ans sieu com aquells sants qui, arribats als cims de la humana perfecció, s'hi veuen encara pecadors els més miserables, i colpegen son pit i cerquen en els cilicis del dolor penitència de ses culpes... Sien riuades inquietament ambicioses de la inquietud del mar, mai algues dormides en el llot pantanós. —Jo recordo haver escrit en alguna part això: «¿Fruïció d'incommovible serenitat?... ¿*Pax in luce?*... Un altre dia germà!... Primer Madona la Mort amb son petó de gebre ha de besar-nos! I encara!...»³¹

Oh, si la novella societat d'artistes arribés a constituir per nosaltres una deu d'inquietud! Si poguéis crear aquí un interès, un interès ver, passional, heroic i tot, per les coses d'art! Si donés a la Bellesa devots religiosos, il·luminats per una gloriosa fe, decidits fins a la violència física!... A París, a Bèlgica, fa pocs anys s'anava a garrotades per la qüestió del vers lliure... Si logréssim que fos seguit aquí tan bell exemple!

Això últim ho veig, desgraciadament, una mica difícil. Una ben amarga experiència ens ha demostrat que és, aquest de Barcelona, terror dificultós per al cultiu de la pinya. Aquí, segons la frase d'un escriptor madrileny, *ni las obleas se pegan*. En fi, jo no puc menys de recomanar als artistes ara reunits que hi facin lo que puguin, en benefici de tots. Amén.

Tinc entès, no obstant, que no està consignat aquest entre

30. Ultracorrecció. Llegiu: *vulgueu*.

31. El text, amb alguna variant, és de «Discussions d'art». Vegeu, *supra*, pp. 329-331.

els fins que figuren en el reglament de la societat.³² Se proposa, *en canvi*, celebrar una exposició anual, i treballar perquè a Barcelona siguin exposades obres d'artistes estrangers.

S'ha juntat per això una escollida colla. En Mir, mestre de tants paisatgistes; l'Isidro Nonell, quina forta personalitat és prou coneguda i admirada; en J.M. Xiró, el pintor de les grans concepcions ideològiques; en Ruiz Picasso, qui ara, en el recolliment, prepara obres que sorprendran i fins espantaran; en Pidelaserra, poeta, gairebé èpic, del poema del Montseny; en Bori, del qui s'ha fet en aquesta mateixa gasetta alta lloança; en Planelles, singularíssima figura d'artista; en Junyer Vidal, un dels devots de l'anomenada *escola mallorquina*; en X. Nogués i l'Isern, de quin talent són ja conegudes proves; i, junts amb els germans Oslé, també amics de mos lectors, els escultors Fontbona i Gargallo, formen, amb alguns altres—no gaires—que segurament s'hi ajuntaran, la brava companyia que serà presidida per en Sebastià Junyent, pintor i crític, constant cercador i devot de les noves manifestacions de la Bellesa.

L'Exposició serà oberta al mitjançar el pròxim mes de febrer.

A can Parés he vist exposats durant les darreres setmanes alguns quadros de flors de la senyora Teixidor,³³ uns dibuixos a la cera desenrotllant amb elegància, i algun cop amb singularíssim acert, temes de paisatge del senyor Badrinas,³⁴ de Ter-

32. No sembla que aquesta societat, que s'hauria anomenat (segons informa Josep Llorenç i Artigues, «Xavier Nogués», *La Veu de Catalunya*, 18-vi-1920) Associació de Pintors i Escultors Catalans, arribés a constituir-se. Vegeu, sobre aquesta qüestió, Francesc Fontbona, *La crisi del Modernisme artístic*, Barcelona, Curial, 1975, pp. 72-81, i J. Castellanos, *Raimon Casellas i el modernisme*, vol. I, Barcelona, Curial Edicions Catalanes-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1983, pp. 341-347.

33. Pepita Teixidor i Torres (1875-1914). Aquarellista especialitzada en la pintura de flors.

34. Antoni Badrines i Escudé (1881-1969).

raça, i una interessant col·lecció d'*Ex-libris* d'en Joaquim Renart.³⁵ Ara hi té la seva exposició la Sociedad Artística y Literaria,³⁶ en la qual figuren els senyors Urgell (M. i R.), Feliu de Lemus, Tamburini, Brull, Graner i altres ben coneguts artistes.

El passat diumenge el Seminari conciliar inaugurà un Saló d'actes, quina rica arquitectura és deguda an en Bernardí Martorell³⁷ i en què figura una pintura mural d'en Dionís Baixeras, de la que, en aquesta Gasetta, se parlarà amb deteniment.

Per fi, cal deixar consignada també en ella l'exposició, en els aparadors de la llibreria francesa d'en Piaget, d'una caricatura de Barrère reproduïnt, amb un humorisme tràgic, les figures dels més notables cirugians de la França. Aquesta caricatura despertà en l'ànim del qui la veu un desig vivíssim d'experimentar en pròpia persona la voluptat de les *intervencions* quirúrgiques.

35. Primera exposició d'ex-libris de Joaquim Renart, la producció més important del qual dins el gènere va ser recollida al volum *Els exlibris Renart*, publicat el 1907 per Oliva de Vilanova.

36. Societat d'artistes formada entorn del 1900 per bona part dels terulians de la Sala Parés. Agrupava els pintors més cotitzats de l'època.

37. Bernardí Martorell i Puig (1870-1937). Arquitecte.